

Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

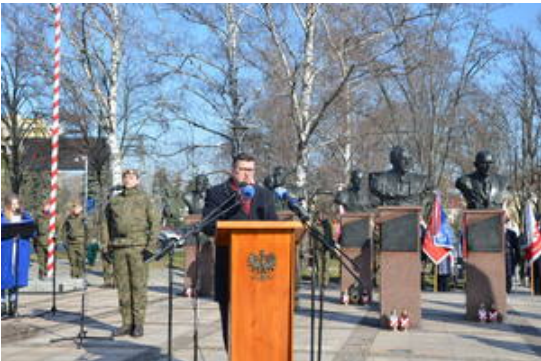
<https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/aktualnosci/179254,Obchody-Narodowego-Dnia-Pamieci-Zolnierzy-Wykletych-Rzeszow-1-marca-2023.html>
23.04.2024, 15:15

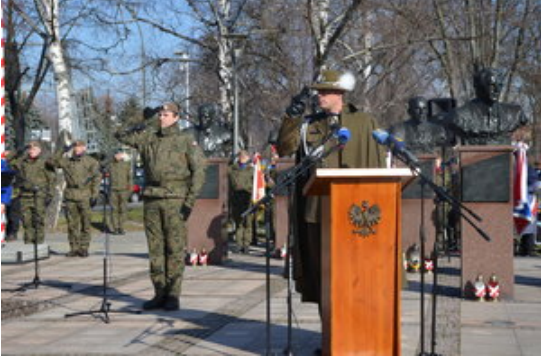
Obchody Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych - Rzeszów, 1 marca 2023

1 marca 2023 r. obchodzimy Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych. Został uchwalony przez Parlament i jest obchodzony od 2011 roku.

1 marca 2023 r. obchodzimy Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”.

Dzień ten jest poświęcony poświęcony żołnierzom antykomunistycznego i niepodległościowego podziemia. Ustanowił go w 2011 r. Parlament „w hołdzie Żołnierzom Wyklętym - bohaterom antykomunistycznego podziemia, którzy w obronie niepodległego bytu Państwa Polskiego, walcząc o prawo do samostanowienia i urzeczywistnienia dążeń demokratycznych społeczeństwa polskiego, z bronią w ręku, jak i w inny sposób przeciwstawili się sowieckiej agresji i narzuconemu siłą reżimowi komunistycznemu”. Żołnierze Wyklęci, Niezłomni tworzyli polskie powojenne podziemie niepodległościowe i antykomunistyczne. Był to ruch partyzancki, stawiający opór sowietywacji Polski i podporządkowania jej ZSRR, toczący walkę ze służbami bezpieczeństwa ZSRR i podporządkowanymi im służbami w Polsce.

Pomysł ustanowienia święta w tym terminie wysunął ówczesny prezes Instytutu Pamięci Narodowej Janusz Kurtyka. Tego dnia w 1951 roku w więzieniu mokotowskim wykonano wyrok śmierci na siedmiu członkach IV Zarządu Głównego Zrzeszenia „Wolność i

Niezawistość”: Łukaszu Cieplińskim, Mieczysławie Kawalcu, Józefie Batorym, Adamie Lazarowiczu, Franciszku Błażeju, Karolu Chmielu i Józefie Rzepce – będących ostatnimi ogólnopolskimi koordynatorami „Walki o Wolność i Niezawistość Polski z nową sowiecką okupacją”.

Rzeszowskie obchody rozpoczęły się Mszą Świętą w Kościele Farnym pw. św. Wojciecha i Stanisława pod przewodnictwem ks. bp. Jana Wątroby, ordynariusza diecezji rzeszowskiej. Następnie uczestnicy zgromadzili się pod Pomnikiem Pamięci Żołnierzy Wyklętych – przed popiersiami płk. Łukasza Cieplińskiego i jego sześciu współtowarzyszy: Adama Lazarowicza, Mieczysława Kawalca, Józefa Batorego, Franciszka Błażeja, Karola Chmiela oraz Józefa Rzepki. Przed wizerunkami osób, które zginęły od strzałów w tył głowy wymierzonych – 72 lat temu – 1 marca 1951 r. w mokotowskim więzieniu. To wtedy zamordowani zostali jeden po drugim – w krótkich odstępach czasu – ludzie tworzący ostatnie kierownictwo konspiracji kontynuującej od 1945 r. dzieło zapoczątkowane przez Armię Krajową, prezes IV Zarządu WiN oraz prezesi obszarów. Tamtego wieczoru odeszli Ci, którzy – podobnie jak setki innych żołnierzy – nie złożyli broni po zakończeniu II wojny światowej, lecz sprzeciwiając się narzuconej sile władzy, walczyli dalej.

Pomnik IV Zarządu Głównego Zrzeszeni Wolność i Niezawistość przed kilkoma laty wystawiony staraniem szlachetnych osób pamiętających, że to co leży u podstaw naszej tożsamości, jest wyrazem szacunku i miłości ojczyzny, tęsknoty za prawdziwą historią. Jest wyrazem przywracającym wyklęte dziedzictwo narodowe, wyklęte przez władzę, która nie miała prawa i tytułu, by sprawować ją w tym szlachetnym państwie. Jest pewną emanacją pragnień osób wykluczonych, jak byśmy dzisiaj powiedzieli współczesnym językiem, chociaż on do końca nie oddaje charakteru wykluczenia o jakim myślimy, mówiąc o osobach czy środowiskach wykluczonych. Ich wykluczenie polegało na całkowitej eliminacji fizycznej, psychicznej, a także na próbie wymazania ich z pamięci narodowej, z tego dziedzictwa, które stało się przeklęte na kilkadziesiąt lat w dziejach Polski.

Stoimy dziś przed pomnikiem IV Zarządu Głównego Zrzeszeni Wolność i Niezawistość, ale żadna z tych postaci, która została przedstawiona na tym pomniku nie ma swojego grobu, swojego własnego miejsca pamięci. Brak jest grobów płk. Cieplińskiego i jego współtowarzyszy, brak jest grobów wielu szlachetnych ludzi z Podkarpacia, którzy zdecydowali się podnieść broń i umysł przeciwko

uzurpatorskiej władzy komunistycznej - mówił dr hab.
Dariusz Iwaneczko, dyrektor IPN Oddział w Rzeszowie

Pamięć żołnierzy polskiego podziemia niepodległościowego uczczono apelem, salwą honorową, złożeniem kwiatów oraz odegraniem pieśni reprezentacyjnej Wojska Polskiego.

W obchodach wzięli udział członkowie rodzin zamordowanych 1 marca 1951 r. w mokatowskim więzieniu Żołnierzy Niezłomnych, podkarpaccy parlamentarzyści, dr hab. Dariusz Iwaneczko, dyrektor Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie wraz z pracownikami, przedstawiciele władz samorządowych, służb mundurowych, kombatanci, członkowie Klubu Historycznego im. płk. Łukasza Cieplińskiego, który działa przy rzeszowskim IPN, mieszkańcy miasta, uczniowie i przedszkolaki w rzeszowskich placówkach oświatowych.

Tegoroczne uroczystości upamiętniające Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych w Rzeszowie zostały zorganizowane przez: Światowy Związek Żołnierzy AK Okręg Podkarpacki, Prezydent Miasta Rzeszowa, Dyrektora Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie, Dowódcę 21. Brygady Strzelców Podhalańskich oraz Dowódcę 3. Podkarpackiej Brygady Obrony Terytorialnej.

Wydarzenia towarzyszące przygotowane przez Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie:

- **24 lutego 2023 r.** Wykład dr . Mirosława Surdeja na temat Oddziału Wojciecha Lisa żołnierz AK, NSZ, WiN, NOW, dowódcy oddziału partyzanckiego walczącego przeciw Niemcom i Sowiecom w Puszczy Sandomierskiej. Ciało zamordowanego zakopano na śmietniku KP MO w Mielcu. Został odnaleziony w 1992 r. i pochowany na cmentarzu parafialnym w Mielcu
- **27 lutego 2023 r.** Wykład dr . Mirosława Surdeja dla seniorów Domu Pomocy Społecznej w Rzeszowie na temat „Żołnierzy Wyklętych”
- **28 lutego 2023 r.** Sesja poświęcona majorowi Wacławowi Kopisto ps. „Kra”. Projekcja filmu Mirosławy Filipczyk „Rzeszowski Cichociemny ps. »Kra«”, przygotowanego przez TVP3 Rzeszów we współpracy z IPN O/Rzeszów. Wykład dr. Krzysztofa Tochmana „Major Wacława Kopisto – życie i działalność„ oraz wspomnienie dr. Mieczysława Janowskiego o majorze Wacławie Kopisto <https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/aktualnosci/179155,Obchody-30-rocznicy-smierci-sp-mjr-Waclawa-Kopisto-Kawalera-Orderu-Virtuti-Milit.html>
- **1 marca 2023 r.** Wojewódzkie Obchody Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych. 8:30 Msza Święta w Kościele Farnym pw. św. Wojciecha i Stanisława w Rzeszowie dalsza część uroczystości przed Pomnik Żołnierzy Wyklętych z udziałem władz państwowych, rodzin Żołnierzy Niezłomnych, żołnierzy 21. Brygady Strzelców Podhalańskich i 3. Podkarpackiej Brygady Obrony

Terytorialnej <https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/aktualnosci/179254,Obchody-Narodowego-Dnia-Pamieci-Zolnierzy-Wykletych-Rzeszow-1-marca-2023.html>

- **1 marca 2023 r.** Dodatek Historyczny IPN wydany przez Oddział IPN w Rzeszowie w lokalnych dziennikach Nowiny i Super Nowości. (Wstęp: dr hab. Dariusz Iwaneczko, „Do rządu ludowego pozytywnego ustosunkowania nie stwierdzono...” dr Paweł Fornal, Ks. Józef Wałąg „Góral” kapelan Armii Krajowej i Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” na terenie ziemi lubaczowskiej, dr Wojciech Hanus, Władysław Łabaj ps. „Uciekinier”, „Drań”, dr Mirosław Surdej)
- **1 marca 2023 r.** Udział dr. Pawła Fornala w uroczystości poświęcenia Sztandaru i nadania imienia Armii Krajowej dla Technikum w Ustrzykach Dolnych (Bieszczadzki Zespół Szkół Zawodowych w Ustrzykach Dolnych. Do 7 marca br. na terenie tej szkoły będzie wyeksponowana wystawa pt. „Polskie Państwo Podziemne na Rzeszowszczyźnie 1939-1944/45” udostępniona przez Oddział IPN w Rzeszowie
- **1 marca 2023 r.** Udział dr Jacka Magdonia w powiatowych obchodach Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych w Sędziszowie Małopolskim. Prezentacja wystawy poświęconej Janowi Klamutowi ps. „Górski”, „Przystań”, żołnierz ZWZ AK, zamordowanego 27 listopada 1948 r. w więzieniu przy ul. Kleczkowskiej we Wrocławiu
- **1 marca 2023 r.** Prelekcje „Żołnierze Wyklęci” dla uczniów Zespołu Szkół Gospodarczych im. Mikołaja Spytka Ligęzy w Rzeszowie wygłosi Zenon Fajger
- **1 marca 2023 r.** Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych „Tropem Wilczym 2023” pod patronatem IPN Oddział w Rzeszowie
- **1 marca 2023 r.** VI Szkolny Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych pod patronatem IPN Oddział w Rzeszowie
- **1 marca 2023 r.** II Rajd Pierwszy Żołnierzy Wyklętych pod patronatem IPN Oddział w Rzeszowie
- **2 marca 2023 r.** Prezentacja leksykonu „Obozy i więzienia sowieckie na ziemiach polskich (1944-1945)”, którą poprowadzi autor dr hab. Dariusz Iwaneczko, dyrektor Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie
<https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/aktualnosci/179323,Prezentacja-leksykonu-Obozy-i-wiezienia-sowieckie-na-ziemiach-polskich-19441945-.html>
- **2 marca 2023 r.** Prelekcja „Żołnierze Wyklęci” dla uczniów z Zespołu Szkół im. Wincentego Witosa w Zarzeczu i Szkoły Podstawowej im. Św. Brata Alberta w Żurawiczkach wygłosi dr Mirosław Surdej
- **2 marca 2023 r.** Zajęcia „Pułkownik Łukasz Ciepliński” dla uczniów Szkoły Podstawowej im. św. Jana Pawła II w Radomyślu Wielkim poprowadzi Katarzyna Kyc
- **3 marca 2023 r.** Udział dr hab. Dariusza Iwaneczko, dyrektora IPN Oddział w

Rzeszowie i dr Piotra Szopy w uroczystość nominacji na stopień kapitana Tadeusza Lutaka, żołnierza Września 39, Armii Krajowej i Świadka Historii IPN

- **3 marca 2023 r.** Prelekcja „Żołnierze Wyklęci” dla uczniów Szkoły Podstawowej im. ks. Jerzego Popiełuszki w Woli Zgłobieńskiej wygłosi Zenon Fajger
- **5 marca 2023 r.** Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych „Tropem Wilczym 2023” pod patronatem IPN Oddział w Rzeszowie
- **6 marca 2023 r.** Wykład dr Mirosława Surdeja „Żołnierze Wyklęci” dla studentów podczas konferencji w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie
- **9 marca 2023 r.** Prelekcja dr Mirosława Surdeja „Żołnierze Wyklęci” w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wysokiej k. Łańcuta
- **14 marca 2023 r.** Zajęcia „Pułkownik Łukasz Ciepliński” dla uczniów Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Krasnem poprowadzi Katarzyna Kyc

PLIKI DO POBRANIA

[Obchody Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych – Zaproszenie \(pdf, 2.36 MB\) 21.02.2023 08:50](#)